

3. Trh práce a domácnosti

Prameny kapitoly 3: ČSÚ, MPSV ČR, propočty MF ČR.

Tabulka 3.1: Zaměstnanost – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									Predikce	Predikce	Výhled
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:											
Zaměstnanost ¹⁾	průměr v tis.osob	4728	4765	4733	4707	4764	4828	4922	5004	5043	5056
	předch.r.=100	100,4	(100,8)	99,3	99,4	101,2	101,3	101,9	101,7	100,8	100,3
- zaměstnanci ²⁾	průměr v tis.osob	4014	4002	3922	3914	4001	4048	4125	4185	4206	4211
	předch.r.=100	100,2	(99,7)	98,0	99,8	102,2	101,2	101,9	101,5	100,5	100,1
- podnikatelé ³⁾	průměr v tis.osob	714	763	811	792	763	780	797	819	837	846
	předch.r.=100	100,8	(106,8)	106,4	97,6	96,3	102,2	102,2	102,8	102,2	101,0
Nezaměstnanost	průměr v tis.osob	421	374	399	426	410	371	276	218	190	184
Míra nezaměstnanosti	průměr v %	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,2	3,6	3,5
Pracovní síla	průměr v tis.osob	5149	5139	5132	5133	5174	5199	5198	5222	5233	5240
	předch.r.=100	99,7	99,8	99,9	100,0	100,8	100,5	100,0	100,5	100,2	100,1
Populace ve věku 15 - 64 let	průměr v tis.osob	7165	7183	7214	7247	7270	7307	7347	7372	7373	7365
	předch.r.=100	100,4	100,3	100,4	100,4	100,3	100,5	100,5	100,3	100,0	99,9
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	průměr v %	66,0	66,3	65,6	64,9	65,5	66,1	67,0	67,9	68,4	68,7
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ⁴⁾	průměr v %	65,2	65,6	64,9	64,2	64,8	65,3	66,1	66,9	67,3	67,4
Prac.síla / Populace 15 - 64	průměr v %	71,9	71,5	71,1	70,8	71,2	71,2	70,8	70,8	71,0	71,2
Míra ekon.aktivity 15 - 64 let ⁵⁾	průměr v %	71,1	70,8	70,4	70,1	70,4	70,3	69,8	69,8	69,8	69,9
Národní účty - ČSÚ:											
Zaměstnanost (domácí koncept) ⁶⁾	průměr v tis.osob	4963	4991	4923	4940	4988	5082	5172	5258	5299	5313
	předch.r.=100	100,5	100,6	98,7	100,3	101,0	101,9	101,8	101,7	100,8	100,3
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:											
Nezaměstnanost	průměr v tis.osob	443,8	477,5	521,6	537,4	514,3	474,8	392,8	307	258	237
Míra nezaměstnanosti ⁷⁾	průměr v %	8,54	9,16	9,90	10,24	9,79	.	.	.	.	.
	průměr v %	.	.	.	9,2	8,97	8,13	6,62	5,2	4,3	4,0
Registrace zahraniční pracovníci - MPSV, MPO											
Celkem	průměr v tis.osob	166,7	167,6	163,2	169,4	195,2	233,2	276,2	.	.	.
	předch.r.=100	107,5	100,5	97,4	103,8	115,3	119,4	118,5	.	.	.
- zaměstnanci	průměr v tis.osob	105,1	106,0	102,3	106,1	131,2	165,5	209,7	.	.	.
	předch.r.=100	109,8	100,9	96,5	103,7	123,7	126,1	126,7	.	.	.
- podnikatelé	průměr v tis.osob	61,7	61,6	60,9	63,3	64,0	67,7	66,5	.	.	.
	předch.r.=100	103,8	99,9	98,9	103,9	101,2	105,7	98,2	.	.	.

U ukazatelů Výběrového šetření pracovních sil nejsou data za rok 2001 srovnatelná s následujícími roky vlivem harmonizace dotazníku se standardem Eurostatu. Rozdíly mezi nezaměstnaností podle VŠPS a podle registrace na úřadech práce vyplývají jednak z odlišné definice obou ukazatelů a jednak ze způsobu šetření VŠPS, který pravděpodobně systémově snižuje vykazovaný počet nezaměstnaných (pořadí otázek v dotazníku, struktura non-response).

¹⁾ Zaměstnaní s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).

²⁾ Včetně členů produkčních družstev.

³⁾ Včetně pomáhajících rodinných příslušníků.

⁴⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

⁵⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let

⁶⁾ Oproti VŠPS zahrnuje navíc i odhady zaměstnanosti v šedé ekonomice, zaměstnanosti cizinců – nerezidentů (zejména pendlerů) či v zemědělském samozásobení apod.

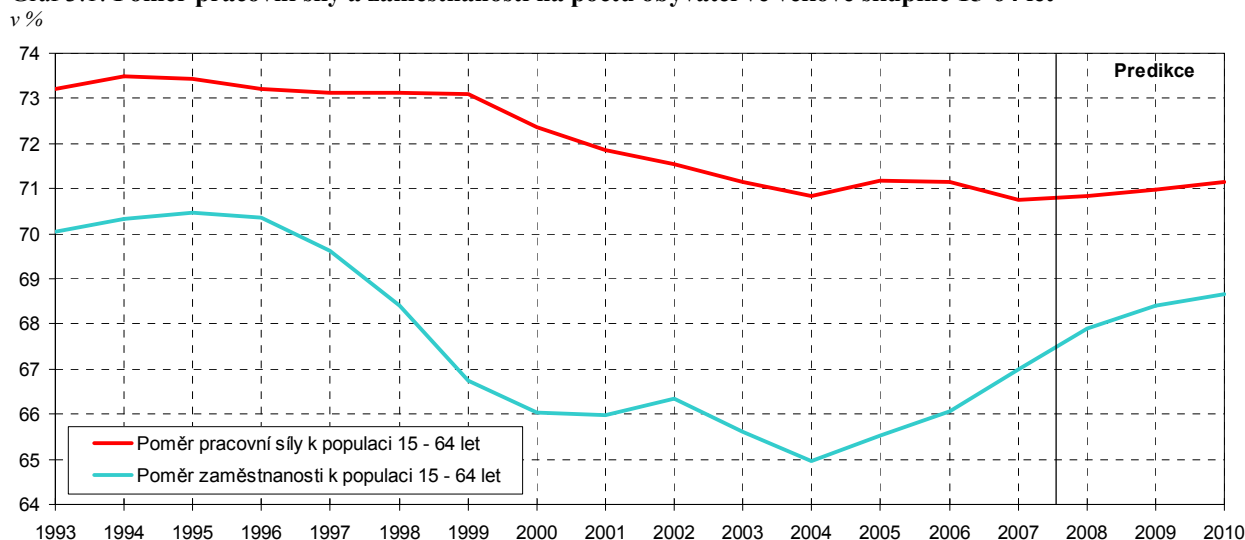
⁷⁾ V prvním řádku podle „staré“ metodiky, ve druhém řádku podle „nové“ metodiky.

Tabulka 3.2: Zaměstnanost – čtvrtletní

		2007				2008			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	Predikce
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:									
Zaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	4865	4914	4942	4967	4966	5004	5019	5028
	<i>st. obd. p. r. = 100</i>	101,7	101,8	102,1	102,2	102,1	101,8	101,6	101,2
- zaměstnanci	<i>průměr v tis. osob</i>	4078	4119	4136	4168	4159	4189	4196	4198
	<i>st. obd. p. r. = 100</i>	101,3	101,8	102,1	102,4	102,0	101,7	101,5	100,7
- podnikatelé	<i>průměr v tis. osob</i>	787	795	806	799	807	815	823	831
	<i>st. obd. p. r. = 100</i>	103,5	101,8	102,1	101,2	102,5	102,5	102,1	104,0
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	311	275	267	253	245	209	211	207
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	6,0	5,3	5,1	4,8	4,7	4,0	4,0	3,9
Pracovní síla	<i>průměr v tis. osob</i>	5176	5189	5209	5220	5211	5212	5230	5235
	<i>st. obd. p. r. = 100</i>	99,6	99,9	100,1	100,4	100,7	100,5	100,4	100,3
Populace ve věku 15 - 64 let	<i>průměr v tis. osob</i>	7328	7344	7351	7364	7367	7370	7373	7376
	<i>předch. r. = 100</i>	100,4	100,5	100,6	100,6	100,5	100,4	100,3	100,2
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	66,4	66,9	67,2	67,4	67,4	67,9	68,1	68,2
	<i>m eziroční přírůstek</i>	0,8	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0	0,8	0,7
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ¹⁾	<i>průměr v %</i>	65,5	66,0	66,3	66,5	66,4	66,9	67,0	67,1
	<i>m eziroční přírůstek</i>	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	0,7	0,6
Prac. síla / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	70,6	70,7	70,9	70,9	70,7	70,7	70,9	71,0
	<i>m eziroční přírůstek</i>	-0,6	-0,4	-0,4	-0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Míra ekon. aktivity 15 - 64 let ²⁾	<i>průměr v %</i>	69,8	69,7	69,9	69,9	69,7	69,7	69,9	69,9
	<i>m eziroční přírůstek</i>	-0,7	-0,5	-0,4	-0,3	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Národní účty - ČSÚ:									
Zaměstnanost (domácí koncept)	<i>průměr v tis. osob</i>	5115	5154	5183	5236	5221	5248	5264	5300
	<i>předch. r. = 100</i>	102,1	101,6	101,5	101,9	102,1	101,8	101,6	101,2
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:									
Počet nezaměstnaných	<i>průměr v tis. osob</i>	453,2	395,4	372,4	350,1	355	304	292	279
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	7,68	6,65	6,33	5,83	6,0	5,1	4,9	4,6
Registrace zahraniční pracovníci - MPSV, MPO									
Celkem	<i>průměr v tis. osob</i>	252,1	266,6	282,9	303,2	.	.	.	.
	<i>předch. r. = 100</i>	115,6	117,4	119,0	121,4	.	.	.	.
- zaměstnanci ³⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	186,6	201,1	216,2	235,0	.	.	.	.
	<i>předch. r. = 100</i>	126,1	127,0	125,7	128,1	.	.	.	.
- podnikatelé ⁴⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	65,5	65,5	66,7	68,2	.	.	.	.
	<i>předch. r. = 100</i>	93,5	95,2	101,5	103,0	.	.	.	.

¹⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.²⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let.³⁾ Vážený aritmetický průměr počátečního, průběžných a koncového stavu.⁴⁾ Prostý aritmetický průměr počátečního a koncového stavu.

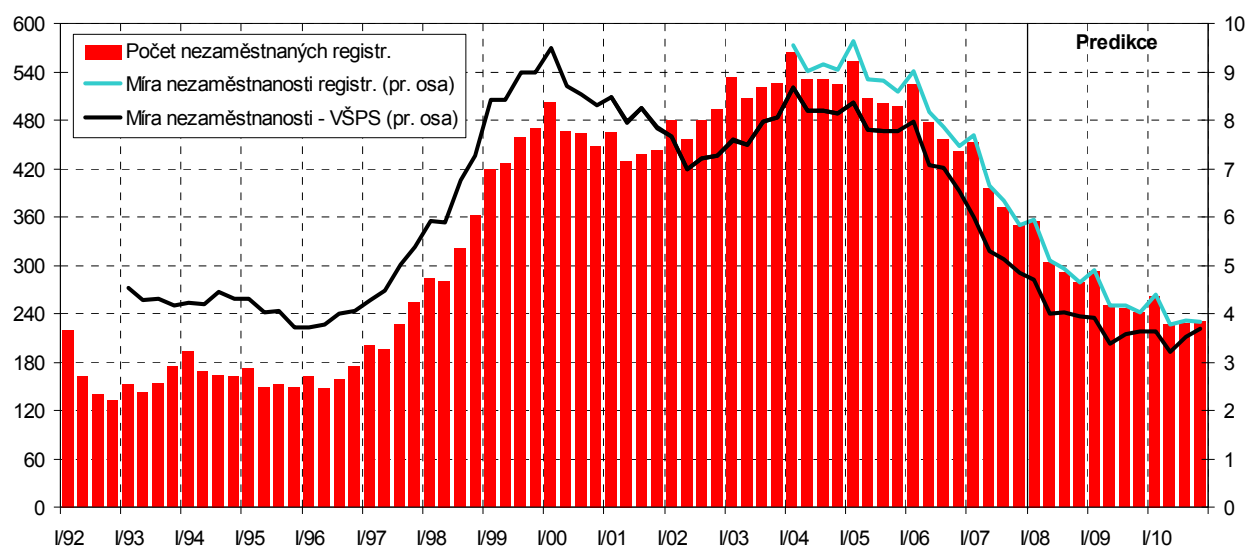
Graf 3.1: Poměr pracovní síly a zaměstnanosti na počtu obyvatel ve věkové skupině 15-64 let

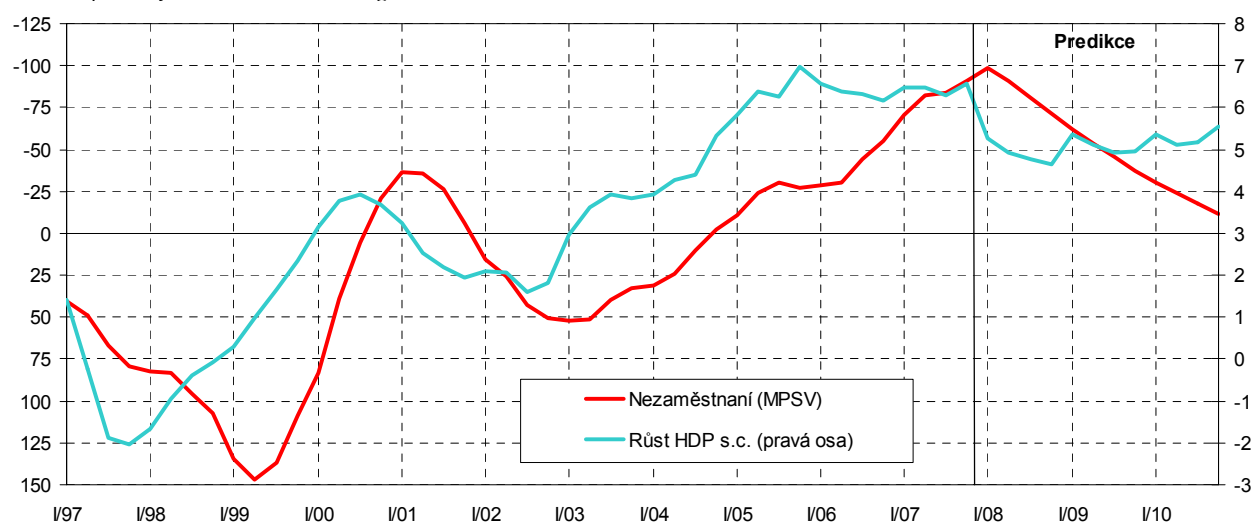
Časová řada míry zaměstnanosti mezi roky 2001 a 2002 není metodicky konzistentní. Bliže viz pozn. u tab. 3.1.

Graf 3.2: **Nezaměstnanost**

čtvrtletní průměry, v tis. osob, v % (pravá osa)

Graf 3.3: **Ekonomický výkon a nezaměstnanost**

meziroční přírůstky reálného HDP v % a registrované nezaměstnanosti v tis. osob

Tabulka 3.3: Trh práce - analytické ukazatele

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
								Předb.	Predikce	Predikce	Výhled
Náhrady na 1 zaměstnance: ¹⁾											
- nominální	předch.r.=100	108,1	107,3	108,2	106,7	104,4	106,5	106,9	107,3	107,7	107,1
- reálné ²⁾	předch.r.=100	103,3	105,4	108,1	103,8	102,5	103,9	104,0	101,2	104,9	104,5
Průměrná měsíční mzda ³⁾											
- nominální	Kč	14 793	15 866	16 917	18 041	18 992	20 207	21 687	23 300	25 100	26 900
	předch.r.=100	108,7	107,3	106,6	106,6	105,3	106,4	107,3	107,7	107,7	107,1
- reálná	Kč 2005	15 788	16 632	17 716	18 377	18 992	19 707	20 566	20 900	21 900	22 900
	předch.r.=100	103,8	105,4	106,5	103,7	103,3	103,8	104,4	101,5	104,9	104,5
Produktivita práce	předch.r.=100	102,1	101,1	104,3	105,1	105,1	104,9	104,4	103,2	104,3	105,0
Jednotkové náklady práce ⁴⁾	předch.r.=100	105,9	106,1	103,8	101,5	99,4	101,5	102,4	104,0	103,3	102,0
Náhrady zaměstnancům / HDP	%	42,3	43,2	43,8	42,7	42,9	42,8	42,4	42,6	42,9	42,7

¹⁾ Náhrady zaměstnancům (domácí koncept) na 1 zaměstnance podle VŠPS.

²⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.

³⁾ Zahrnuje pouze subjekty podnikatelské sféry s 20 a více zaměstnanci a všechny organizace nepodnikatelské sféry. Predikované údaje jsou zaokrouhleny na stovky Kč.

⁴⁾ Podíl nominálních náhrad na 1 zaměstnance a reálné produktivity práce.

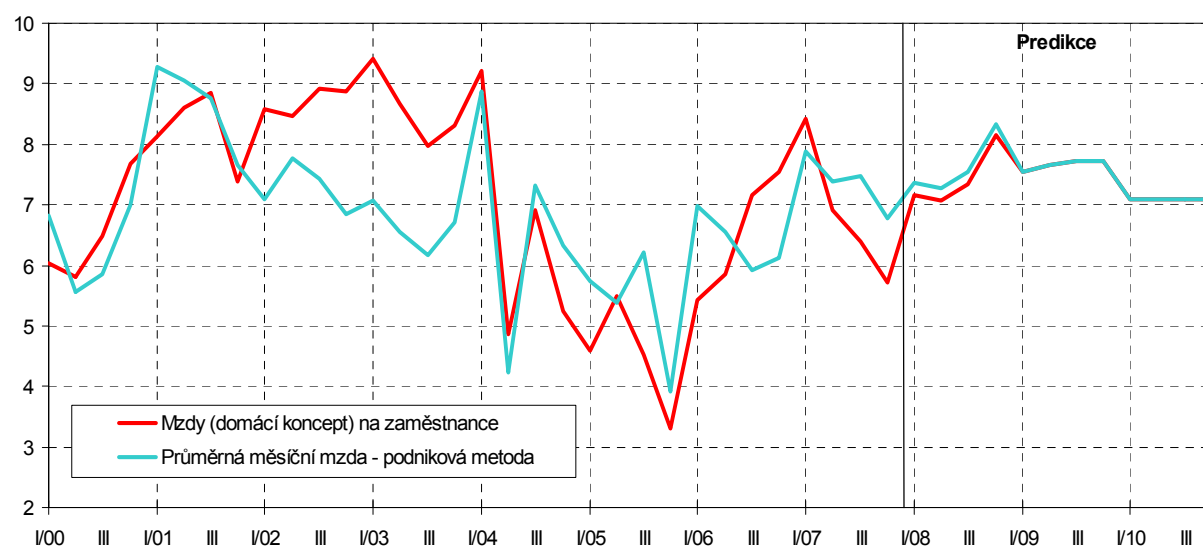
Graf 3.4: Jednotkové náklady práce

(domácí koncept), $sopr = 100$

Graf 3.5: Průměrná mzda – nominální

$sopr = 100$

Tabulka 3.4: **Zdroje a užití důchodů v sektoru domácností – roční**
metodika národních účtů – národní koncept

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
									Odhad	Predikce	Predikce
Běžné příjmy	mld. Kč	1748,5	1844,2	1940,0	2057,0	2193,3	2288,2	2460,4	2655	2838	3034
	předch.r.=100	104,9	105,5	105,2	106,0	.	104,3	107,5	107,9	106,9	106,9
Náhrady zaměstnancům	mld. Kč	909,6	981,8	1048,9	1120,1	1186,3	1259,6	1349,4	1460	1577	1695
	předch.r.=100	106,4	107,9	106,8	106,8	105,9	106,2	107,1	108,2	108,0	107,5
- Mzdy a platy (včetně naturálních)	mld. Kč	688,0	745,7	793,7	848,2	895,1	951,2	1019,3	1102	1192	1282
	předch.r.=100	105,8	108,4	106,4	106,9	105,5	106,3	107,2	108,1	108,2	107,5
- Sociální příspěvky zaměstnavatelů	mld. Kč	221,6	236,1	255,1	271,9	291,2	308,5	330,1	358	385	413
	předch.r.=100	108,3	106,6	108,0	106,6	107,1	105,9	107,0	108,3	107,5	107,4
Hrubý smíšený důchod ¹⁾	mld. Kč	374,0	390,6	395,2	425,0	449,1	444,6	470,6	497	532	572
	předch.r.=100	104,3	104,4	101,2	107,5	105,7	99,0	105,8	105,6	107,0	107,5
Přijaté důchody z vlastnictví ²⁾	mld. Kč	101,7	103,4	98,1	97,0	96,1	97,3	113,4	126	136	146
	předch.r.=100	81,1	101,6	94,9	98,9	99,0	101,2	116,6	111,1	108,0	107,0
Sociální dávky	mld. Kč	276,8	289,7	312,9	324,3	368,6	386,0	418,3	459	474	494
	předch.r.=100	109,6	104,6	108,0	103,6	.	104,7	108,4	109,8	103,1	104,3
Ostatní přijaté běžné transfery ³⁾	mld. Kč	86,3	78,7	84,8	90,6	93,3	100,7	108,7	113	120	127
	předch.r.=100	113,7	91,2	107,8	106,8	102,9	107,9	108,0	104,1	106,0	106,0
Běžné výdaje	mld. Kč	517,4	551,0	591,5	648,2	732,7	766,1	835,7	903	951	1015
	předch.r.=100	106,5	106,5	107,4	109,6	.	104,6	109,1	108,0	105,3	106,8
Placené důchody z vlastnictví ⁴⁾	mld. Kč	16,4	15,5	12,7	18,9	21,3	20,1	24,9	35	45	56
	předch.r.=100	70,4	94,6	82,0	149,0	112,4	94,6	123,7	141,2	128,0	125,0
Běžné daně z důchodu a jmění ⁵⁾	mld. Kč	100,1	106,0	114,6	128,2	138,0	139,7	153,6	157	145	145
	předch.r.=100	107,1	105,9	108,0	111,9	107,6	101,2	109,9	102,0	92,5	100,0
Sociální příspěvky ⁶⁾	mld. Kč	328,0	350,4	382,4	408,1	473,7	504,6	549,5	596	641	689
	předch.r.=100	109,0	106,8	109,2	106,7	.	106,5	108,9	108,5	107,6	107,4
Ostatní placené běžné transfery ⁷⁾	mld. Kč	72,9	79,1	81,9	93,0	99,7	101,7	107,8	115	119	125
	předch.r.=100	106,9	108,5	103,4	113,7	107,2	101,9	106,0	106,5	104,0	104,5
Disponibilní důchod	mld. Kč	1231,1	1293,2	1348,4	1408,8	1460,6	1522,0	1624,7	1752	1888	2019
	předch.r.=100	104,2	105,0	104,3	104,5	103,7	104,2	106,7	107,9	107,7	106,9
Výdaje na konečnou spotřebu	mld. Kč	1134,7	1206,9	1248,1	1317,4	1399,2	1442,9	1554,4	1689	1846	1976
	předch.r.=100	104,4	106,4	103,4	105,6	106,2	103,1	107,7	108,7	109,3	107,0
Změny čistého podílu v penzijních fondech ⁸⁾	mld. Kč	7,6	9,4	11,5	13,3	17,1	19,0	23,2	27	30	35
Hrubé úspory	mld. Kč	103,9	95,6	111,8	104,6	78,5	98,1	93,5	90	72	78
Kapitálové transfery (příjem (-) / výdaj (+))	mld. Kč	-16,4	-16,5	-35,9	-21,1	-23,3	-25,2	-22,8	-22	-21	-18
Tvorba hrubého kapitálu	mld. Kč	115,5	117,0	125,2	119,3	132,9	123,6	131,4	148	157	166
	předch.r.=100	103,8	101,3	107,0	95,3	111,4	93,0	106,3	112,7	106,0	106,0
Změna finančních aktiv a pasiv	mld. Kč	4,9	-4,8	22,6	6,4	-31,1	-0,3	-15,1	-34	-64	-70
Disponibilní důchod reálný ⁹⁾	mld. Kč 2000	1375,5	1380,1	1413,6	1475,3	1487,8	1522,0	1584,5	1662	1689	1759
	předch.r.=100	100,3	100,3	102,4	104,4	100,8	102,3	104,1	104,9	101,6	104,1
Míra hrubých úspor ¹⁰⁾	%	8,4	7,4	8,3	7,4	5,4	6,4	5,8	5,1	3,8	3,9

¹⁾ Smíšený důchod drobných podnikatelů, který je souhrnem důchodu z podnikání (zisku) a důchodu z jejich pracovní činnosti pro vlastní podnik.

²⁾ Přijaté úroky, dividendy, důchody z půdy, čerpání podnikatelského důchodu, důchodu z rozděleného zisku apod.

³⁾ Náhrady z neživotního pojištění, soukromé mezinárodní transfery, výhry v sázkách a loteriích, státní příspěvky na stavební spoření apod.

⁴⁾ Placené úroky.

⁵⁾ Daň z příjmu, daň z převodu nemovitostí, místní poplatky a používání dálnic.

⁶⁾ Příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, penzijní připojištění a zákonné úrazové pojištění placené zaměstnavatelem i zaměstnancem a tzv. imputované příspěvky (nenávratné sociální výpomoci poskytnuté zaměstnavatelem).

⁷⁾ Čisté pojistné na neživotní pojištění, soukromé mezinárodní transfery, pokuty ve správním a blokovém řízení, sázky apod.

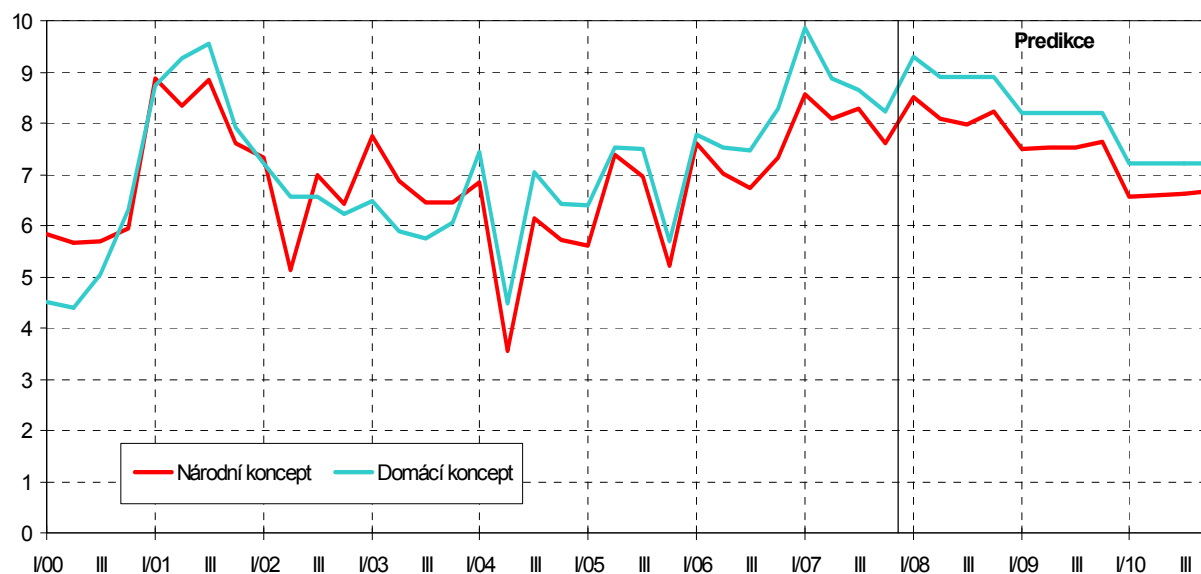
⁸⁾ Rozdíl mezi přijatým pojistným a vyplacenými důchody.

⁹⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.

¹⁰⁾ Podíl hrubých úspor na disponibilním důchodu.

Graf 3.6: Mzdy a platy

sopr = 100

Graf 3.7: Podíl bankovních úvěrů domácnostem na disponibilním důchodu

z ročních klouzavých úhrnů, v %

